การพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

ตรีญาพร โตโพธิ์กลาง[1], อรรถวิทย์ สิงห์ศาลาแสง[2]

(วันที่รับบทความ: 5 พฤศจิกายน 2568; วันที่แก้ไข: 8 ธันวาคม 2568; วันที่ตอบรับ: 19 มกราคม 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มภาคีเครือข่าย จำนวน 18 คน กลุ่มผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 20 คน กลุ่มผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 5 คน และตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 5 คน โดยกระบวนการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงฯ ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงฯ และ ระยะที่ 3 การศึกษาผลลัพธ์ของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงฯ เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงฯ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเตียงเฟาว์เลอร์ ร้อยละ 35.00 และส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการนำอุปกรณ์การแพทย์ไปใช้ ร้อยละ 75.00 2) ระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงฯ มีองค์ประกอบ 3 ระบบ คือ (1) ระบบบริหารอุปกรณ์การแพทย์ (2) ระบบการบริการยืมคืนอุปกรณ์การแพทย์ (3) ระบบส่งต่อข้อมูลการให้บริการ และ 3) ผลลัพธ์ของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงฯ พบว่า กลุ่มผู้ให้บริการหรือภาคีเครือข่าย มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81, S.D. = 0.37) และ กลุ่มผู้รับบริการหรือผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.92)

ดังนั้น ควรขยายผลระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์ไปยังพื้นที่อื่นในจังหวัดนครราชสีมา และพัฒนาระบบฐานข้อมูลออนไลน์เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดทำคู่มือการใช้งานระบบเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการให้บริการ

คำสำคัญ: ระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์, ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง, ระบบบริหารอุปกรณ์การแพทย์, ระบบการบริการยืมคืนอุปกรณ์การแพทย์, ระบบส่งต่อข้อมูลการให้บริการ

[1] นักศึกษา, หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, E-mail: Kaimuk18048@gmail.com

[2] รองศาสตราจารย์, คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, E-mail: atthawit.s@nrru.ac.th

Corresponding author: อรรถวิทย์ สิงห์ศาลาแสง, E-mail: atthawit.s@nrru.ac.th

Development of Medical Equipment Support System for Dependent People in Nakhon Ratchasima Municipality, Nakhon Ratchasima Province

Treeyaporn Topoklang[1], Atthawit Singsalasang[2]

(Received: 5th November 2025; Revised: 8th December 2025; Accepted: 19th January 2026)

Abstract

This action research aimed to develop a medical equipment support system for dependent people in Nakhon Ratchasima Municipality, Nakhon Ratchasima Province. The target groups included 18 network stakeholders, 20 dependent people, 5 caregivers of dependent people, and 5 village health volunteers (VHV). The research was conducted in three phases: (1) Study of the necessity and need for medical equipment for dependent people, (2) Development of a medical equipment support system for dependent people, and (3) Study of the results of the medical equipment support system for dependent people. Research instruments consisted of interview forms and satisfaction questionnaires. Both qualitative and quantitative data were analyzed using means, standard deviations and interpret result.

The research results found that: (1) the most commonly needed medical device was the Fowler bed 35.00%, and most had a suitable environment for utilizing medical equipment 75.00%; (2) the developed support system comprises three components: a medical equipment management system, a borrow and return medical equipment service system, and a service information transfer system; and (3) the outcome evaluation of a medical equipment support system revealed a high level of satisfaction among network stakeholders ($\bar{x}$ = 4.81, S.D. = 0.37) and a high level of satisfaction among caregivers of dependent people ($\bar{x}$ = 4.63, S.D. = 0.92).

The medical equipment support system should be expanded to other areas in Nakhon Ratchasima Province. An online database system should be developed to link information among relevant agencies, and an operational manual should be prepared to ensure service sustainability.

Keywords: Medical equipment support system, Dependent people, Medical equipment management system, Borrow and return medical equipment service system, Service information transfer system

[1] Student, Master of Public Health, Nakhon Ratchasima Rajabhat University,
E-mail: Kaimuk18048@gmail.com

[2] Assoc. Prof., Master of Public Health, Nakhon Ratchasima Rajabhat University,
E-mail: Atthawit.s@nrru.ac.th.

Corresponding author: Atthawit Singsalasang, E-mail: atthawit.s@nrru.ac.th

บทนำ

จากรายงานข้อมูลของสำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. 2566 และ 2567 สถิติผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง มีจำนวน 353,033 คน และ 425,525 คน ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นทุกปี [1] ส่งผลกระทบหลายด้านในประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่เกิดปัญหาความไม่เพียงพอ ในการให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นอุปกรณ์การแพทย์ ยารักษาโรค หรือการเข้าถึงบริการ ซึ่งปัญหาความไม่เพียงพอในการให้บริการเกี่ยวกับอุปกรณ์การแพทย์ อันได้แก่ เตียงนอนสำหรับรองรับผู้ป่วยในโรงพยาบาล จากการสำรวจสถิติข้อมูลจำนวนเตียงของโรงพยาบาลทั้งหมดในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566 และ 2567 มีจำนวนเตียง 101,900 และ 102,239 เตียง พบว่าอัตราการครองเตียงเป็น 79.77 และ 84.43 มีอัตราที่เพิ่มขึ้นในทุกปี ซึ่งตามหลักเกณฑ์ การจัดตั้ง และปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข การที่มีอัตราการครองเตียงสูงนั้น บ่งบอกถึงศักยภาพของสถานพยาบาลที่รองรับได้มากพอ [2] และปัจจุบันยังคงพบผู้ป่วยระยะท้ายหรือผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีความจำเป็นต้องใช้อุปกรณ์การแพทย์ในการดูแล รักษา และฟื้นฟูสุขภาพ หลังออกจากโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง

การสำรวจสถิติผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. 2566 และ 2567 พบว่ามีจำนวนผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง 11,833 คน และ 24,840 คน [3] หากแยกเป็นรายอำเภอจะพบว่าอำเภอเมืองนครราชสีมา มีจำนวนมากที่สุด 3,086 คน จากรายงานสถิติของศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ เทศบาลนครนครราชสีมา พบว่าปี พ.ศ. 2566 และ 2567 มีจำนวนผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในพื้นที่ ดังนี้ 490 และ 620 คน เป็นจำนวนที่รวมทั้งผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงรายเก่าที่ได้รับการดูแลต่อเนื่อง และผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงรายใหม่ที่เพิ่มจำนวนขึ้นในทุกปี เนื่องจากการดำเนินงานในโรงพยาบาลจังหวัดนครราชสีมา เกิดปัญหาความไม่เพียงพอของอุปกรณ์การแพทย์บางประเภท ต่อการรองรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง เทศบาลนครนครราชสีมาได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงดำเนินการจัดหาอุปกรณ์การแพทย์บางรายการที่ช่วยให้ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงได้ใช้อุปกรณ์การแพทย์ในการฟื้นฟูสุขภาพร่างกายที่บ้าน

เทศบาลนครนครราชสีมา อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ได้ดำเนินการด้านการพยาบาล โดยจัดตั้งศูนย์บริการสาธารณสุขและศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการภายใต้การกำกับดูแลของสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ เน้นการส่งเสริมสุขภาพ และการฟื้นฟูสุขภาพร่างกายเป็นหลัก ดำเนินงานด้านกายภาพบำบัด แพทย์แผนไทย และส่งเสริมสุขภาพ มีการดำเนินการแบบองค์รวม บูรณาการการทำงานร่วมกับศูนย์บริการสาธารณสุข ของเทศบาลนครนครราชสีมา มีชุมชน จำนวน 97 ชุมชน หน่วยบริการปฐมภูมิ จำนวน 15 แห่ง และโรงพยาบาล ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนที่อยู่ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการยังเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการอุปกรณ์การแพทย์ และได้จัดทำรายงานสถิติข้อมูลอุปกรณ์การแพทย์เป็นประจำทุกปี ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีอุปกรณ์การแพทย์ 8 รายการ รวมทั้งสิ้น 770 ชิ้น อุปกรณ์ที่ถูกยืมใช้งาน จำนวน 597 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 79 อุปกรณ์ที่นำส่งคืน จำนวน 163 ชิ้น

คิดเป็นร้อยละ 21 ปีงบประมาณ 2567 อุปกรณ์ถูกยืมใช้งาน จำนวน 552 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 72 อุปกรณ์ที่นำส่งคืน 218 ชิ้น คิดเป็นร้อยละ 28 [4] และยังคงดำเนินงานต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานที่ผ่านว่า พบว่า ยังมีปัญหาในการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นระบบฐานข้อมูลที่ยังเป็นกระดาษ ไม่สะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้หรือไม่สามารถดึงข้อมูลใช้งานได้ทันที เกิดความล่าช้าใน การค้นหาข้อมูล การดำเนินงานกับกลุ่มภาคีเครือข่าย หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ขาดการติดตามข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงอย่างต่อเนื่อง กลุ่มผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงไม่เข้าใจในขั้นตอนการสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์ รวมถึงไม่มีความพร้อมในการใช้งานหรือดูแลรักษาอุปกรณ์การแพทย์ การรับบริการไม่ทั่วถึง ความครอบคลุมและครบถ้วนของกระบวนการที่ต้องดำเนินการแก้ไข [4] ผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่านิยากร อินทะขัน และคณะ [5] ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการการบริการเชิงรุก ในผู้ป่วยระยะท้าย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งการดำเนินการส่วนใหญ่ เป็นแบบแยกส่วน และยังขาดความครอบคลุม การเชื่อมโยงประสานงานระหว่างสถานบริการสุขภาพ รวมทั้งความไม่ชัดเจนของระบบการส่งปรึกษาระหว่างโรงพยาบาลนาเชือก กับ รพ.สต. ซึ่งดำเนินการโดยประยุกต์ใช้ขั้นตอน PAOR ผลการศึกษาพบว่าผู้ป่วยระยะท้ายทุกคนสามารถเข้าถึงบริการเพิ่มมากขึ้น ได้รับการติดตามเยี่ยมบ้านทุกราย ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่รวดเร็ว อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ แก้ไขปัญหา สามารถรองรับการปฏิบัติงานของหน่วยงาน และจะช่วยให้ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงได้รับการติดตามสถานะสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาผลลัพธ์ของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ระยะที่ 1 การศึกษาความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านประชากร คือ กลุ่มผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงและกลุ่มผู้ดูแล โดยผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงได้จำนวน 20 คน

1.2 ขอบเขตด้านสถานที่ คือ บ้านพักของกลุ่มผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงและกลุ่มผู้ดูแล ที่อยู่ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

1.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ รวบรวมข้อมูลในช่วงระยะเวลา 2 สัปดาห์

1.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง

2. ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

2.1 ขอบเขตด้านประชากร คือ กลุ่มภาคีเครือข่าย จำนวน 18 คน กลุ่มผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 5 คน และตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 5 คน

2.2 ขอบเขตด้านสถานที่ คือ โรงพยาบาลและหน่วยบริการปฐมภูมิในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

2.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ รวบรวมข้อมูล และดำเนินการตามกระบวนการ PAOR โดยใช้ระยะเวลา 1 เดือน

2.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ แนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน ฐานข้อมูลออนไลน์ คู่มือ/วิดีโอสาธิตการใช้งาน/วิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์การแพทย์ และการประชาสัมพันธ์การส่งต่อข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และการให้บริการและแนวทางการซ่อมบำรุง ดูแลรักษาอุปกรณ์การแพทย์

3. ระยะที่ 3 การศึกษาผลลัพธ์ของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

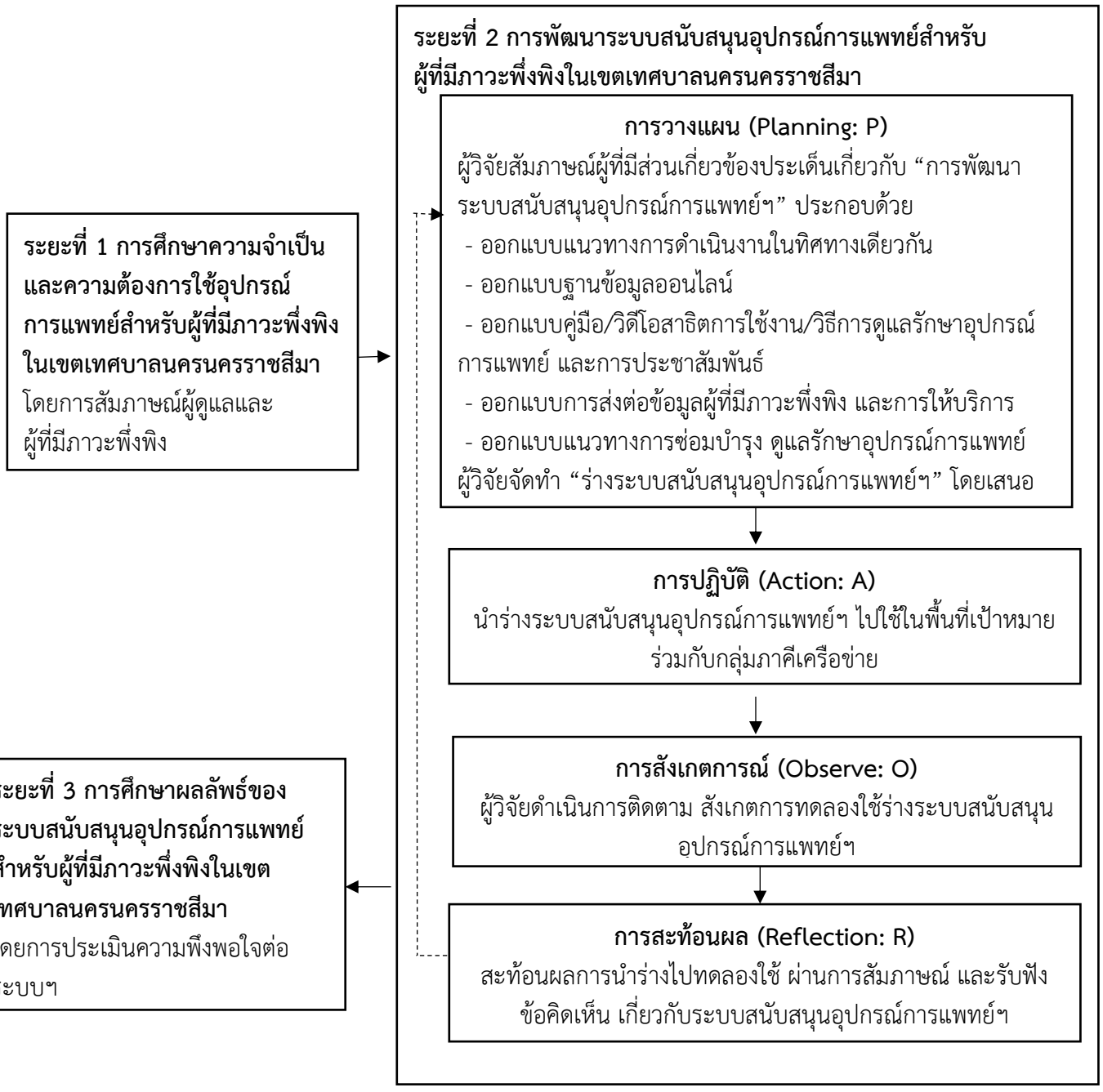
3.1 ขอบเขตด้านประชากร คือ กลุ่มผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงและกลุ่มผู้ดูแล จำนวน 31 คน และกลุ่มภาคีเครือข่าย จำนวน 18 คน

3.2 ขอบเขตด้านสถานที่ คือ บ้านพักของกลุ่มผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงและกลุ่มผู้ดูแล โรงพยาบาล และหน่วยบริการปฐมภูมิ ที่อยู่ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ รวบรวมข้อมูลในช่วงระยะเวลา 1 เดือน

3.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ ศึกษาผลลัพธ์โดยการประเมินความพึงพอใจต่อระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย



*หมายเหตุ เส้นปะ คือ กรณีร่างการพัฒนาระบบฯ ในครั้งที่ 1 หลังการทดลองใช้ ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข สามารถทบทวนระบบอีกครั้ง โดยทำซ้ำในครั้งที่ 2 เริ่มตั้งแต่กระบวนการวางแผน เป็นต้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ออกแบบวิธีดำเนินการวิจัยตามแนวคิดของ Kemmis S, McTaggart R. [6] แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง แยกตามกรณีการพึ่งพิงได้ 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ติดสังคม กลุ่มที่ 2 ติดบ้าน กลุ่มที่ 3 ติดเตียง และกลุ่มที่ 4 ดูแลแบบประคับประคอง ตัวแทนกลุ่มละ 5 คน รวมจำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับกลุ่มผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา จำนวน 12 ข้อ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทุกข้อมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่ไปที่บ้านพักของผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ แยกรายประเด็น ได้แก่ ความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์ และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการใช้งานอุปกรณ์การแพทย์ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 2 สัปดาห์

ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา โดยในระยะนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ 2 เดือน ประกอบด้วย

2.1 การวางแผน (Planning: P) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มภาคีเครือข่าย จำนวน 18 คน กลุ่มผู้ดูแล จำนวน 5 คน และตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์การพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา จำนวน 12 ข้อ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ทุกข้อมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และออกแบบร่างระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์ฯ ประกอบด้วย 1) ออกแบบแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน 2) ออกแบบฐานข้อมูลออนไลน์ 3) ออกแบบคู่มือ/วิดีโอสาธิตการใช้งาน/วิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์การแพทย์ และการประชาสัมพันธ์ 4) ออกแบบการส่งต่อข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และการให้บริการ และ 5) ออกแบบแนวทางการซ่อมบำรุง ดูแลรักษาอุปกรณ์การแพทย์ ได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน ให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้

2.2 การปฏิบัติ (Action: A) ผู้วิจัยนำร่าง “การพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา” ไปใช้ในพื้นที่เป้าหมาย ร่วมกับกลุ่มภาคีเครือข่าย โดยเริ่มกระบวนการตั้งแต่การประสานงานระหว่างโรงพยาบาลต้นทาง ส่งต่อข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่ได้รับการวินิจฉัยจากบุคลากรทางการแพทย์เห็นควรว่าต้องใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับฟื้นฟูสุขภาพที่บ้าน มาที่ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ จากนั้นดำเนินการตามขั้นตอนในการบันทึกข้อมูลลงระบบฐานข้อมูล จัดหาอุปกรณ์การแพทย์ ประสานงานกับผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ตรวจสอบเอกสาร ให้ความรู้ต่าง ๆ จากสื่อที่จัดทำขึ้น ได้แก่ คู่มือ แผ่นพับ และคลิป

วิดีโอสาธิต พร้อมแจ้งช่องทางการติดต่อที่สะดวก จากนั้นประสานงานกับกลุ่มภาคีเครือข่ายที่เป็นหน่วยบริการปฐมภูมิในพื้นที่ของผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงพักอาศัยอยู่ และวางแผนติดตามอาการ ลงพื้นที่เยี่ยมผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่บ้าน

2.3 การสังเกตการณ์ (Observe : O) หลังการทดลองใช้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามสังเกตการณ์ และบันทึกข้อมูล

2.4 การสะท้อนผล (Reflection : R) ผู้วิจัยรับฟังข้อคิดเห็นจากการนำร่างไปทดลองใช้ผ่าน 3 ช่องทาง ได้แก่ การโทรศัพท์ กลุ่มไลน์ และการจัดประชุมออนไลน์

ระยะที่ 3 การศึกษาผลลัพธ์ของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ศึกษาผลลัพธ์ของการพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์ฯ ภายหลังการได้รับบริการของผู้ดูแลและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และการให้บริการของกลุ่มภาคีเครือข่าย โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจหลังได้รับบริการจากระบบฯที่พัฒนาขึ้น ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มผู้ดูแลกลุ่มผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 31 คน และกลุ่มภาคีเครือข่าย จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงต่อระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงฯ จำนวน 23 ข้อ และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ให้บริการหรือเจ้าหน้าที่ต่อระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงฯ จำนวน 14 ข้อ โดยเกณฑ์การแบ่งคะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คะแนน 4.21-5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทุกข้อมีค่าระหว่าง 0.67-1.00 ทั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้นำแบบประเมินความพึงพอใจไปทดลองใช้ (Try out) เพราะว่าเป็นแบบประเมินเฉพาะกลุ่มที่ได้รับบริการตามระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ที่พัฒนาขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผล

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการป้องกันสิทธิของกลุ่มตัวอย่างตามหลักการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์อย่างเคร่งครัด โดยผ่านการพิจารณาด้านจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ใบรับรองเลขที่ HE-118-2568 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2568

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเตียงเฟาว์เลอร์ ร้อยละ 35.00 ชุดถังออกซิเจนพร้อมหัวเกจ์ ร้อยละ 14.00 เครื่องดูดเสมหะ ร้อยละ 12.00 และส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการนำอุปกรณ์การแพทย์ไปใช้ ร้อยละ 75.00

ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า องค์ประกอบของระบบ มีองค์ประกอบ 3 ระบบ คือ 1) ระบบบริหารอุปกรณ์การแพทย์ ได้แก่ จัดซื้อ จัดทำทะเบียนคุมครุภัณฑ์ ยืมคืนอุปกรณ์ รับบริจาคอุปกรณ์ ซ่อมบำรุง และจำหน่ายอุปกรณ์

การแพทย์ 2) ระบบการบริการยืมคืนอุปกรณ์การแพทย์ ได้แก่ แนวทางการดำเนินงาน เอกสารที่เกี่ยวข้อง สื่อประกอบการใช้งาน การดูแลรักษา การประสานงานขอรับสนับสนุนอุปกรณ์ และ การแจกจ่ายอุปกรณ์การแพทย์ 3) ระบบส่งต่อข้อมูลการให้บริการ ได้แก่ โรงพยาบาลต้นทางกับศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการกับหน่วยบริการปฐมภูมิ ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการกับผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง หน่วยบริการปฐมภูมิกับผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และ การประชาสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยได้พัฒนากูเกิลไซต์ ชื่อ ระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา (จากลิงค์ https://sites.google.com/view/1-medical-equipment/)



ภาพที่ 1 กูเกิลไซต์ ชื่อ ระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

โดยแนวทางการดำเนินงานของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา มีรายละเอียด ดังนี้

1. โรงพยาบาลต้นทางส่งต่อข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ผ่านทางกลุ่มไลน์ หรือทางโทรศัพท์ที่เบอร์ 044-300820 ของศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ มีเจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ เป็นผู้ควบคุมระบบ

2. เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ มีหน้าที่ในการตรวจสอบข้อมูล บันทึกข้อมูลลงระบบ ประสานงาน ส่งต่อข้อมูล จัดหาอุปกรณ์การแพทย์ ติดตามอาการผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ตรวจสอบสถานะการใช้งานของอุปกรณ์การแพทย์ รับคืน และซ่อมบำรุงรักษา แบ่งเป็น 3 กรณี ดังนี้ 1) ยืมไม่ได้ เนื่องจากทะเบียนบ้านอยู่นอกเขตเทศบาลนครนครราชสีมา หรือพักรักษาตัวอยู่นอกเขต หรือเอกสารไม่ครบถ้วน แนะนำให้ติดต่อ รพ.สต. ใกล้บ้าน 2) ยืมได้ ไม่มีอุปกรณ์ รายชื่อผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง จะถูกขึ้นคิวไว้ หรือรอคิว และจะได้รับการติดต่อกลับภายใน 3-5 วัน หรือแนะนะให้ติดต่อหน่วยบริการปฐมภูมิใกล้บ้าน 3) ยืมได้มีอุปกรณ์ จัดเตรียมเอกสารให้ครบถ้วนและดำเนินการตามกระบวนการ

3. เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ เป็นหน่วยติดต่อกับผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงโดยตรง ให้ดำเนินการจัดเตรียมเอกสารสำหรับใช้ยืมอุปกรณ์การแพทย์ พร้อมทั้งให้ความรู้ สอน

หรือสาธิต การใช้งาน และการดูแลรักษาเบื้องต้น โดยมีสื่อต่าง ๆ ได้แก่ คู่มือ วิดีโอ แผ่นพับ แจกให้ผู้ดูแล เพื่อนำกลับไปศึกษาเพิ่มเติมที่บ้านได้ด้วยตนเอง

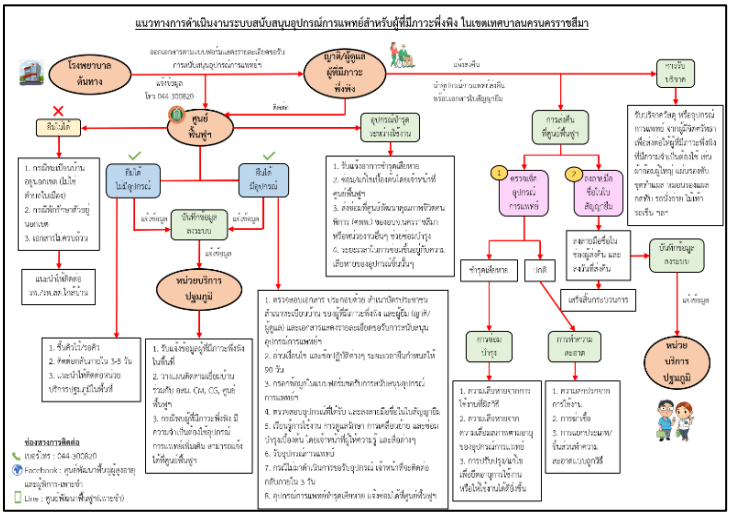
4. เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ ติดต่อประสานงานกับหน่วยบริการ ปฐมภูมิในแต่ละพื้นที่ ตามที่ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงพักอาศัยอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ร่วมกันวางแผนการดูแล ติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง สามารถสืบค้นข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ได้ตลอดเวลา

5. เจ้าหน้าที่หน่วยบริการปฐมภูมิแต่ละพื้นที่ส่งต่อข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ผ่านกลุ่มไลน์หรือโทรศัพท์ของศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ ซึ่งสามารถติดตามสถานะของอุปกรณ์การแพทย์ และสถานะสุขภาพของผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงได้

6. การซ่อมบำรุง กรณีอุปกรณ์ชำรุดระหว่างใช้งาน เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ ดำเนินการซ่อม หรือแก้ไขเบื้องต้น หรือส่งต่อที่ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ศพพ.) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความสามารถในการช่วยซ่อมบำรุง และระยะเวลาในการซ่อม ขึ้นอยู่กับความเสียหายของอุปกรณ์ชิ้นนั้น ๆ

7. การนำส่งคืน ผู้ดูแลต้องนำอุปกรณ์การแพทย์ส่งคืนที่ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ จะต้องได้รับการตรวจเช็คอุปกรณ์การแพทย์และลงลายมือชื่อในเอกสารสัญญา หากอุปกรณ์ชำรุดเสียหาย จะเข้าสู่กระบวนการซ่อมบำรุง และอุปกรณ์การแพทย์จะต้องผ่านการทำความสะอาดฆ่าเชื้ออย่างถูกวิธี ก่อนนำเก็บ และส่งยืมในครั้งต่อไป

8. การรับบริจาค ผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงหรือผู้ที่มีจิตศรัทธา สามารถนำวัสดุ หรืออุปกรณ์การแพทย์ ที่ไม่ได้ใช้งาน บริจาคได้ที่ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อส่งต่อให้ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงที่มีความจำเป็น ได้หมุนเวียนใช้งานต่อไป



ภาพที่ 2 แนวทางการดำเนินงานของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

ทั้งนี้พบว่าการดำเนินงานของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ระหว่างระบบเดิมและระบบที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ระหว่าง ระบบเดิมและระบบที่ปรับปรุงขึ้นใหม่

ระบบเดิม	ระบบใหม่
1. ระบบฐานข้อมูลที่ยังเป็นกระดาษ ไม่สะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้ ไม่สามารถดึงข้อมูลใช้งานได้ทันที	1. บันทึกข้อมูลผ่านรูปแบบออนไลน์ ทำให้สะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้ และหน่วยบริการปฐมภูมิเข้าถึงข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงได้แบบเรียลไทม์
2. การดำเนินงานกับกลุ่มภาคีเครือข่ายหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	2. กำหนดแนวทางการดำเนินงานที่มีความชัดเจน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดการดำเนินงานที่เป็นระบบ
3. ขาดการติดตามข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงอย่างต่อเนื่อง	3. การประสานงานระหว่างโรงพยาบาลต้นทาง หน่วยบริการปฐมภูมิในพื้นที่ ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ และกลุ่มผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ได้รับการติดตามข้อมูลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงอย่างต่อเนื่อง
4. กลุ่มผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงไม่เข้าใจในขั้นตอนการสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์ รวมถึงไม่มีความพร้อมในการใช้งาน หรือดูแลรักษาอุปกรณ์การแพทย์	4. การอธิบายขั้นตอนการให้บริการสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์ การสอน/สาธิต เรียนรู้วิธีการใช้งาน หรือดูแลรักษาอุปกรณ์การแพทย์ ผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ คู่มือแผ่นพับ คลิปวิดีโอ ให้แก่กลุ่มผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง
5. การบริการไม่ทั่วถึง	5. เพิ่มการประชาสัมพันธ์ผ่านโรงพยาบาล หน่วยบริการปฐมภูมิ และชุมชนในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา

ระยะที่ 3 การศึกษาผลลัพธ์ของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา แบ่งเป็น 2 กลุ่มดังนี้

3.1 กลุ่มผู้ให้บริการหรือเจ้าหน้าที่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81, S.D. = 0.37)

3.2 กลุ่มผู้รับบริการคือผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = 0.92)

การอภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์ พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับอุปกรณ์การแพทย์ที่ตรงกับความจำเป็นและความต้องการ และไม่มีปัญหาในการเข้าถึงอุปกรณ์การแพทย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรนุช วงศ์เจริญ และคณะ [7] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองต่อเนื่องที่บ้าน กรณีศึกษา โรงพยาบาลปง จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่า หลังการพัฒนา ผู้ป่วยแบบ

ประคับประคองได้รับการเยี่ยมบ้าน ที่เพิ่มขึ้น มีศูนย์อุปกรณ์การแพทย์สนับสนุนให้ยืมใช้ที่บ้านเพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย ก่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้ป่วยในการดูแลสุขภาพ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในการนำอุปกรณ์การแพทย์ไปใช้งาน ส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tase A, Vadhwana B, Buckle P, Hanna G. [8] ที่ได้ศึกษาความท้าทายด้านการใช้งานอุปกรณ์ทางการแพทย์ในสภาพแวดล้อมภายในบ้าน โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มหลัก ๆ คือ ความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้ ความท้าทายที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่ไม่เอื้ออำนวย และความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบอุปกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า ความท้าทายต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและประสิทธิภาพ หากผู้ป่วยได้รับการสนับสนุนด้านเทคนิคและการฝึกอบรมที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้ป่วยสามารถใช้อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

2. จากผลการศึกษาการพัฒนาระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า ระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา มีองค์ประกอบของระบบ ได้แก่ 1) ระบบบริหารอุปกรณ์การแพทย์ 2) ระบบการบริการยืมคืนอุปกรณ์การแพทย์ และ 3) ระบบส่งต่อข้อมูลการให้บริการ โดยระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงพี่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ดำเนินการได้ตามสถานการณ์จริง สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าระบบที่พัฒนาขึ้นทำให้กลุ่มภาคีเครือข่ายสามารถดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน การประสานงานที่รวดเร็ว กลุ่มผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เข้าใจในกระบวนการต่าง ๆ เข้าถึงบริการสาธารณสุข และอุปกรณ์การแพทย์ได้เพิ่มขึ้น ได้รับการติดตามอาการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิยากร อินทะขัน และคณะ [5] ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการการบริการเชิงรุกในผู้ป่วยระยะท้ายโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาหลังการพัฒนากระบวนการ ช่วยให้ผู้ป่วยระยะท้ายทุกคนสามารถเข้าถึงบริการเพิ่มมากขึ้น ได้รับการติดตามเยี่ยมบ้านทุกราย อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิกานต์ดา โหม่งมาตย์ [9] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการให้บริการยืม-คืน วัสดุครุภัณฑ์ของห้องปฏิบัติการทางการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผลการศึกษาหลังการพัฒนา ช่วยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้กับงานยืม-คืน มีวัตถุประสงค์ เพื่อออกแบบ และพัฒนาระบบการยืม-คืนวัสดุครุภัณฑ์ของห้องปฏิบัติการทางการพยาบาลออนไลน์ ให้ลดการสัมผัสเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ตอบสนองต่อความต้องการในการใช้บริการ ข้อมูลถูกต้อง รวดเร็ว เพิ่มความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล และรายงานผล

3. จากผลการศึกษาผลลัพธ์ของระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา พบว่า ผู้ให้บริการหรือเจ้าหน้าที่และผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงมีระดับความพึงพอใจต่อระบบที่พัฒนาขึ้นใน

ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา มีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก 10 ด้านของเทศบาลนครนครราชสีมา [10] โดยเฉพาะในด้านที่ 7 มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับระบบบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกให้มากยิ่งขึ้น โดยการดำเนินการดังกล่าว มุ่งเน้นการให้บริการเชิงรุกแก่ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้สูงวัย ผู้ป่วยพิการ และผู้ป่วยติดเตียง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง ลดภาวะแทรกซ้อน ลดภาระของครอบครัวและค่าใช้จ่าย และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างเครือข่ายด้านสุขภาพในชุมชนที่เข้มแข็ง โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างโรงพยาบาลต้นทาง หน่วยบริการปฐมภูมิ ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และกลุ่มผู้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง เพื่อให้การดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงนั้น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงที่สุด ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์สำหรับผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมาที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานที่ตรงตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน โดยผู้ดูแลสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การแพทย์ได้อย่างทั่วถึง ตรงตามความจำเป็นและความต้องการใช้อุปกรณ์การแพทย์ในการดูแล ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ระบบดังกล่าวยังเอื้อต่อการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ ช่วยให้สามารถส่งต่อข้อมูลการดูแลและเตรียมอุปกรณ์การแพทย์ได้อย่างเหมาะสมเพียงพอ ตรงกับความต้องการในการนำไปใช้ดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 การจัดการฐานข้อมูล โดยใช้ระบบออนไลน์ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากโรงพยาบาลมาถึงหน่วยบริการปฐมภูมิในพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบ และดึงข้อมูลใช้งานได้ทันที มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด ทั้งนี้ ควรมีการพัฒนาฐานข้อมูลออนไลน์เพิ่มเติมจากเดิม ที่สามารถโต้ตอบระหว่างเจ้าหน้าที่ได้ทันที มีการพัฒนาคลังข้อมูลร่วมกัน เพิ่มฟังชั่นการทำงาน

1.2 การเพิ่มการประชาสัมพันธ์ ช่วยให้ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชน รับทราบข่าวสาร และเข้าถึงการบริการมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด ทั้งนี้ ควรเพิ่มกิจกรรมเชิงรุกในชุมชน อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เช่น เข้าร่วมกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุแต่ละพื้นที่ หรือประสานงานกับผู้นำชุมชน ทำให้ผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในชุมชนเข้าถึงข้อมูลได้เร็วขึ้น และเพิ่มการประชาสัมพันธ์รูปแบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์หลักของเทศบาลนครนครราชสีมา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระบบสนับสนุนอุปกรณ์การแพทย์ฯ ของเทศบาลนครนครราชสีมา กับหน่วยงานอื่น ในลักษณะงานที่คล้ายกัน เพื่อวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เรียนรู้จุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละระบบ และนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการจัดทำ แนวทางปฏิบัติงานมาตรฐาน (Standard Operating Procedure: SOP) เพื่อให้การดำเนินงานมีมาตรฐาน และลดความผิดพลาด โดยระบุขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีการลงนามรับรองเป็นลายลักษณ์อักษร ใช้ยืนยันความถูกต้อง และเป็นทางการ มีกำหนดระยะเวลาในการ ทบทวน และปรับปรุง SOP อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทขององค์กร

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ที่สนับสนุนการทำวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนกลุ่มภาคีเครือข่าย กลุ่มผู้ดูแล กลุ่มผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง และตัวแทน อสม. ที่มีส่วนร่วมในวิจัยครั้งนี้ ให้มีความสมบูรณ์ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักอนามัยผู้สูงอายุ กรมอนามัย. รายงานการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงาน [อินเทอร์เน็ต]. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2567 [เข้าถึงเมื่อ 18 ก.พ. 2568]. เข้าถึงได้จาก: https://eh.anamai.moph.go.th/th/3222568/download?id=123560&mid=123560&mid=39530&mkey=m_document&lang=th&did=36186
2. กองบริหารการสาธารณสุข. คู่มือหลักเกณฑ์การจัดตั้งและปรับระดับศักยภาพของหน่วยบริการสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2565.
3. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. สถิติผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในแต่ละปีงบประมาณโปรแกรม LTC ผู้สูงอายุ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ; 2568 [เข้าถึงเมื่อ 18 ก.พ. 2568]. เข้าถึงได้จาก: https://ltc.anamai.moph.go.th/
4. เทศบาลนครนครราชสีมา. รายงานประจำปีศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ เทศบาลนครนครราชสีมา. นครราชสีมา: ศูนย์พัฒนาฟื้นฟูผู้สูงอายุและผู้พิการ; 2567
5. นิยากร อินทะขัน, วัชราภรณ์ ทองมี, เจริญพงษ์ ประสีระเก. การพัฒนากระบวนการการบริการเชิงรุกในผู้ป่วยระยะท้ายโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม, วารสารวิชาการสาธารณสุข. 2564; 30(5): 845-53.
6. Kemmis S, McTaggart R. The Action research planner. 3rd ed. Geelong: Deakin University; 1988.

7. วรนุช วงศ์เจริญ, ทัศนมินทร์ รัชตาธนรัชต์, พิสิษฐ์ สมงาม. การพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองต่อเนื่องที่บ้าน: กรณีศึกษา โรงพยาบาลปง จังหวัดพะเยา. วารสารโรคและภัยสุขภาพ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์. 2563; 14(2): 26-37.
8. Tase A, Vadhwana B, Buckle P, Hanna GB. Usability challenges in the use of medical devices in the home environment: A systematic review of literature. Appl Ergon. 2022; 103: 103769.
9. วิกานต์ดา โหม่งมาตย์. การพัฒนาระบบการให้บริการยืม-คืนวัสดุครุภัณฑ์ของห้องปฏิบัติการทางการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14; วันที่ 7-8 กรกฎาคม 2565; นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม; 2565. หน้า 1721-9.
10. เทศบาลนครนครราชสีมา. รายงานสถิติผู้สูงอายุและผู้ที่มีภาวะพึ่งพิงในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ไตรมาสที่ 1 เดือนตุลาคม 2567 - มกราคม 2568. นครราชสีมา: เทศบาลนครนครราชสีมา; 2568.